

«For kropp og sjel»

Oppfølgingsrapport

2015

1 Utgangspunkt

«For kropp og sjel – en melding om kultur, idrett og friluftsliv i Lier 2013-2025» ble vedtatt av kommunestyret 12. november 2013. Hele meldingen kan leses på www.lier.kommune.no, og selve vedtaket er gjengitt under i skravur og rammer knyttet til de ulike kapitlene.

1. *Forslaget for kropp og sjel og styringsgruppas forslag til mål – tiltaksprioriteringer legges til grunn for politikkutforming og videre drøftinger og prioriteringer i handlingsprogram fremover.*

Meldingen skal benyttes aktivt og følges opp bl.a. med årlige dialogmøter mellom foreningsliv, administrasjon og folkevalgte. Det skal også lages oppfølgingsrapporter i forkant av handlingsprogrambehandlingen med siste års tiltak, ny status og forslag til prioriteringer for kommende år. Dette er den andre oppfølgingsrapporten.

2 Generelle kommentarer

Meldingen er lagt ut på nett slik at den er lett tilgjengelig for alle.

2. *Det kulturpolitiske grunnlaget/ strategi for kulturpolitikk skal være følgende:*

- *Kulturpolitikken skal bidra til trivsel, tilhørighet, personlig utvikling, rekreasjon og identitet. Bredde i tilbudet er viktig, det skal finnes noe for alle. Kulturtilbudene skal sikres gjennom kommunale initiativ og tiltak, og gjennom tett samarbeid med frivillige, organisasjoner og næringsliv.*
- *Kulturprioriteringer skal ha fokus på barn og unge og på kulturarven. Det skal legges vekt på det lokale perspektivet og viktige hverdagstilbud og aktiviteter der folk bor, først og fremst for barn og de minst mobile blant oss. Arenaer for allsidig aktivitet skal prioriteres i tilknytning til skolene som hovedarena. Sentraliserte tilbud skal etableres når det ikke er aktuelt med lokale løsninger.*
- *Visjonen Grønne Lier skal i kultursammenheng bl.a. kjennes ved allsidig tilrettelegging for friluftsliv og drift av grøntområder, og ved arrangementer og kulturopplevelser ute i grønne Lier.*
- *Gode og allsidige kultur- og idrettstilbud er viktige forutsetninger for god folkehelse og prioriteres også med dette som grunnlag. Kulturpolitikken skal ha fokus på og tilrettelegges spesielt for utsatte grupper.*

Vedtaket punkt 2 utgjør det strategiske grunnlaget for all kommunal virksomhet innen området, og benyttes som føringer i det daglige arbeidet. Dagens tjenester er videreført og videreutvikles med dette som utgangspunkt.

Friluftsliv, turer og arrangementer, bl.a. Lierdagene – i Friluftslivets år!

3 Konkrete tiltak – hva er gjort og hva er status

«For kropp og sjel» er et strategidokument der ord skal følges opp med handling. Handlingen kan være framlagte utredninger og saker med konkrete tiltak og politiske vedtak med utgangspunkt i vedtaket. Oppfølgingen omfatter selvsagt også gjennomførte tiltak knyttet til anleggsutvikling, aktiviteter/arrangementer, tjenester og tilskudd mm.

Hva som er gjort er beskrevet tematisk under.

Dagens tjenester videreføres og videreutvikles innenfor eksisterende rammer.

Fra 2014 skal også følgende prioriteres:

- *Faste samarbeidsmøter mellom folkevalgte, administrasjon og frivillig sektor, der bl.a. evaluering av siste års prioriteringer, ny status og nye utfordringer og forslag til nye prioriteringer og tiltak kan drøftes.*
- *Gjennomgang og vurdering av anleggssituasjonen (arenaer, tilstand og bruk) for idrett og friluftsliv i samarbeid mellom organisasjonene og kommunen.*

Samarbeidsmøter mellom folkevalgte, administrasjon og frivillig sektor

Faste samarbeidsmøter mellom folkevalgte, administrasjon og frivillig sektor ble gjennomført fra og med 2014. Det er avklart at et fellesmøte for kultur, idrett og friluftsliv skal gjennomføres hver høst i forkant av handlingsprogram-behandlingen, der siste års tiltak, ny status og forslag til prioriteringer for kommende år. I tillegg kan det gjennomføres særmøter etter fellestrådenes ønsker eller i tilknytning til enkeltsaker.

Følgende er gjennomført i 2015:

- Åpent felles dialogmøte jfr. planen ble gjennomført 15. oktober 2014, etter invitasjon via epost og enkel annonsering i Lierposten og på kommunens nettsider. For 2015 ble temaet for dialogmøtet **«samspill og samarbeid mellom frivilligheten og Lier kommune»**, etter at kommunen valgte å inngå et samarbeid med Frivillighet Norge med målet å styrke og videreutvikle frivillighetspolitikken i Lier. Møtet ble lagt opp med innledninger fra kommunen og fra Frivillighet Norge, og deretter rundebords-diskusjoner knyttet til temaet. Oppsummering fra møtet følger som vedlegg, og er også tatt med som grunnlag for prioriteringer videre.

Det ble også gjennomført et eget møte om flyktninger og frivilligheten 27. oktober, og også konklusjoner og innspill derfra er tatt med som grunnlag for videre arbeidsprioriteringer.

Konklusjon: Gjennomført!

Gjennomgang og vurdering av anleggssituasjonen for idrett og friluftsliv

Vi startet arbeidet med oppdatert anleggsplan for idrett i 2013, fra idrettsrådets side via styret og klubbene, og via kommunen som et anleggsregister-oppdateringsprosjekt. Administrasjon og idrettsråd har som mål å bygge en felles virkelighetsforståelse og mer detaljert anleggsdeknings-oversikt basert på faktiske behov, som grunnlag for videre anleggsprioriteringer. Samarbeidet mellom idrettsrådet og kommunen er sikret via møter og epostkontakt. Pr. oktober 2015 har vi enda ikke slutført arbeidet i form av et felles dokument, men vi nærmer oss og vil kunne ha dette på plass før oppstart av ny kommunal plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet våren 2016.

Konklusjon: På god vei.

Den økonomiske ambisjonen: Lier skal ligge på **KOSTRA**-nivå i ressursinnsats i forbindelse med kultur og idrett ved utgangen av 12-årsperioden.

KOSTRA-tall for 2014

Følgende tabell for 2014 viser status /utvikling fra 2012 på oversiktsnivå:

Tekst	Lier 2012	Lier 2013	EKG	KG13	Buskerud	Landet
Netto driftsutgifter for kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	3,1	3,0	3,3	3,9	3,5	3,8
Netto driftsutgifter... pr innbygger	1 305	1 403	1 529	1 909	1 727	1 990
Brutto investeringsutgifter til kultursektoren pr innbygger	128,2	180,3	336,6	881	444,4	894,3
Netto driftsutgift til kulturskole pr innbygger 6-15 år	1 498	1 669	1 747	1 923	2 066	2 440
Netto driftsutgift til bibliotek pr innbygger	241	252	245	259	293	278
Netto driftsutgift til aktivitetstilbud til barn og unge pr innbygger 6-20 år	587	1 101	949	1 027	901	1 024
Netto driftsutgifter til kunst og kulturformidling pr innbygger	29	11	36	107	30	108
Netto driftsutgifter til museer pr innbygger	43	44	32	55	51	63
Netto driftsutgifter til andre kulturaktiviteter pr innbygger	130	92	185	239	260	243
Netto driftsutgifter til idrettsaktivitet pr innbygger	0	45	135	148	131	179
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg pr innbygger	505	484	383	488	343	437

Kultursektoren omfatter her også idrett. EKG = Egen kommunegruppe, dvs. kommuner som er likest oss mht. innbyggertall, beliggenhet, økonomi, befolknings sammensetning mm. KG13 omfatter alle mellomstore kommuner.

Vi ligger fortsatt klart under andre kommuner for sektoren sett under ett, og vi har ikke tatt inn noe av gapet. Lier kommune som helhet ligger under KOSTRA-snittet, og kulturområdet ligger lavest. Lier utbetaler ikke tilskudd til idrettslagenes aktivitetsdrift, men gir derimot gratis treningstid og tilskudd til private idrettsanlegg. Ved å slå sammen de to idrettslinjene får vi riktigere sammenligningstall.

Prioriterte områder for videre satsing – fra meldingen

Det var forutsatt at videre satsing **som krever tilleggsressurser** skulle følges opp gjennom egne saker og i handlingsprogram framover. De områdene som ble prioritert i meldingen er listet opp her i skravur, med gjennomførte tiltak/prioriteringer og status/kommentarer:

Eksempler på noe av alt det kulturskolen tilbyr

- Videre satsing på kulturskolen

Kulturskolens visjon er «kulturskole for alle». I den nye rammeplanen kreves det fokus på mangfold og fordypning.

Hva har skjedd siden sist?

Fra 1.1.15 fikk kulturskolen tilskudd slik at det kunne tilbys friplasser til barn i fattige familier. Midlene er tatt i bruk og har åpnet for kulturskoleplass til flere i målgruppen. Fra 1.1.15 fikk kulturskolen økt sin ramme med kr.100.000 for å imøtekomme skolekorpsenes økte medlemsmasse som igjen gav behov for mer undervisningstjenester fra kulturskolen. Nye tilbud som kulturskolen har satt i gang for å komme i møte flere ungdommers behov, ble i 2014/2015 utviklet i samarbeid med Den kulturelle skolesekken i form av et animasjonstilbud. Tilbudet er igangsatt og er godt mottatt.

Prioriterte områder for 2016:

- 1) I følge den nye rammeplanen for kulturskolene skal kulturskolene tilby fordypningsprogram til barn og ungdommer som ønsker å fordype seg i et fag, herunder kommer også talentutviklingstilbud. Et fordypningsprogram skal inneholde ekstra undervisningstid i hovedfaget samt støttefag som bygger opp under hovedfaget. Et eksempel er en fordypningsplass på trompet gir lengre spilletimetid enn en ordinær plass. I tillegg skal det gis støttefag som f.eks hørelære, notelære og musikkhistorie samt samspill.
- 2) For å sikre mangfold bør kulturskolen kunne tilby bandundervisning til barn med spesielle behov. Vi tenker at dette kan være et rekrutteringstilbud til kommende medlemmer i Liunggjengen og ønsker et samarbeid om dette.
- 3) Lange ventelister for plass i kulturskolen er ikke gunstig for barn som ønsker å lære. Barn lever i nuet, og læringslysten er hovedsakelig en ferskvare. Pr i dag står barn ca. 2 år på venteliste før kulturskolen kan tilby pianoplass. Barn som ønsker sangtimeplass må beregne å vente over to år.

Konklusjon: Mye arbeid igangsatt og gledelige resultater er oppnådd. Den nye rammeplanen er krevende å kunne imøtekomme på alle punkter da de nye fagområdene fordypning og grunnprogram er kostbare. Kulturskolen ønsker å utvikle dette etappevis med fordypningsprogram i 2016 og grunnprogram i 2017.

«Menneskebibliotek» på FN-dagen – og alltid populære barneforestillinger

- Videreutvikling av Lier bibliotek

De tre områdene som ble prioritert i «For kropp og sjel» var:

1. Flytte hovedbiblioteket i Lierbyen til gateplan for økt synlighet og tilgjengelighet
2. Endre driftsform ved å gjøre bibliotekets filialer delvis ubetjente
3. Utvikle biblioteket som en bred møteplass der også andre aktører bidrar med tilbud, økt samarbeid med bl.a. andre kulturvirksomheter og frivillige organisasjoner

Det har vært følgende aktivitet på disse områdene i 2015:

1. Alternativet med å flytte hovedbiblioteket til tilbygg på Rådhuset er skrinlagt. Dermed gjenstår pt kun et alternativ, flytting til 1. etasje i Fosskvartalet (lokalet under nåværende bibliotek). Dette alternativet forutsetter flytting av butikken som i dag er lokalisert der, og foreløpig er det ingen konkret løsning i denne saken.
2. Arbeidet med å gjøre Tranby bibliotek delvis ubetjent (dvs at publikum får tilgang til biblioteket også når det ikke er personale der) har så vidt startet opp, med en første gjennomgang av kravspesifikasjon og kostnadsoversikt. Det ble satt av kr 100.000 til formålet i HP 15-18, og er søkt om ytterligere kr 350.000 i HP16-19. Sylling filial ble gjort om til skolebibliotek for Sylling skole f.o.m. august 2015, og er ikke lenger aktuell for etablering av «meråpent bibliotek». Det er fra biblioteket foreslått investeringsmidler til «meråpent bibliotek» Lierbyen i 2018.
3. For å styrke bibliotekets arrangementskompetanse og-kapasitet gikk biblioteket i 2015 inn i et samarbeid med Kultur og fritid om en 1/1 stilling som program-/arrangementsansvarlig, med 50% nyopprettet stilling på Lier kulturscene og 50% stilling innenfor bibliotekets ordinære stillingsressurs. Planen er å styrke bibliotekets møteplass-funksjon betydelig f.o.m. 2016, med stor økning i antall arrangementer og større bredde i de utadrettede aktivitetene.

Tur til topps – med korsang! - og friluftsskoler i ferier, og mye mer...

- Videreutvikle Lier som friluftslivskommune

Dette området har vi gjort mye konkret på – i tillegg til det vi allerede fra tidligere har gjort. 2015 var også Friluftslivets år, noe som ble brukt som utgangspunkt for et omfattende arrangementsprogram og utvidet satsing. Det er laget en detaljert oppsummering av Friluftslivets år i Lier, som legges fram som egen politisk melding.

På dialogmøtet i 2014 ble det gode samarbeidet mellom kommunen og foreningslivet, representert ved DNT Drammen og Lierbygda O-lag, trukket fram som viktig å videreføre, og det ble bekreftet vilje til forsterket innsats i 2015 både i forhold til Friluftslivets år og Lierdagene. Samarbeidet er videreført og styrket i løpet av 2015.

Konklusjon: Satsing er godt i gang! Innsatsen førte til at Lier ble en av tre nominerte til å bli Årets friluftslivskommune 2015, noe som også var vår ambisjon. Vinneren kåres 1. desember.

Kommunal utfordring: Videreføring forutsetter fortsatte bevilgninger til investering og drift. Samarbeid med foreningslivet er en forutsetning og må pleies og videreutvikles.

Tufteparken ved Gamle Hegg

Sylling kunstgress – foto: Lierposten

- Sikre gode allsidige aktivitetsanlegg og tilbud for idrett og fysisk aktivitet

I mars 2014 ble Heiahallen tatt i bruk, og i august 2015 ble Heggshallen med særlig tilrettelegging for turn tatt i bruk. Dette økte hallkapasiteten i Lier, men pga økende etterspørsel er det fortsatt opplevd knapphet

på halltid. Gymsalene har imidlertid noe ledig tid. Flere nye kunstgressbaner er tatt i bruk i 2015 – bl.a. 7-er-baner ved Hegg skole og på Lier stadion, 9-er-bane i Sylling og gjenbruk av «gamle gress» på Brakerøyabanen. Alle banene defineres som idrettsanlegg og skal kunne brukes av organisert idrett. Nytt skateanlegg, aktivitetsløype og ball-løkke ved nye Hegg skole gir mange nye utendørs aktivitetsmuligheter. Freesbeegolfanlegget som tidligere sto på Lier stadion, er flyttet til Hestesletta på Hennemmarka. Ny klatreløype ved Eiksetra er etablert.

På dialogmøtet i 2014 trakk idrettsrådet fram behovet for felles mål mellom kommunen og idrettsrådet, og det å få en bedre oversikt over anleggssituasjonen og behovene. Den planlagte gjennomgangen av anleggssituasjonen (se over) vil gi bedre oversikt og prioriteringsgrunnlag framover for både idrettslagene og kommunen. Det har i løpet av 2015 vært jobbet med felles mål inn i en ny samarbeidsavtale mellom kommunen og Lier idrettsråd. Avtalen kommer til politisk behandling på nyåret.

Idrettsrådet og idrettslagene er «på tilbudssiden» mht. tilrettelegging for økt deltakelse og integrering av flere barn og unge som i dag av forskjellige grunner ikke deltar i idrettsaktivitet. Dette vil være grunnlaget for økt samarbeid mellom kommunen og idretten framover.

Konklusjon: Satsing er godt påbegynt via investeringer. Kommunal utfordring: Driftsbudsjetter som følge av nye og mer komplekse anlegg må sikres i kommende budsjetter. Brukerutfordring: Fortsatt «trangt om plassen» i haller. Idrettsrådet signaliserer fortsatt mangel på anlegg framover, med henvisning til statistikk og kommende anleggsplan.

Fest og sirkusstemning ved åpningen, og mange varierte arrangementer utover høsten!

- Sikre flere gode kulturarenaer for ulike formål

I desember 2013 ble sak om oppgradering av Hegg gamle skole for kr 1,5 mill. lagt fram og vedtatt. Arbeidene ble gjennomført sommer og høst 2014. Driftsambisjoner for Hegg kultursal/scene ble lagt fram til politisk behandling i juni 2014 med forslag om lave utleiepriser for lokalt kulturliv og sikret driftsbudsjett på ca 1 mill for ansettelser og økt aktivitet. Tjenesteutvalget ga tilslutning til dette. Økt ramme ble vedtatt fra 2015, med helårseffekt fra 2016. Den nye kultursalen fikk navnet Lier kulturscene etter en kort medvirkningsrunde sommeren 2014, og to 50% stillinger ble opprettet på vårparten 2015 for å kunne sikre ønsket driftsambisjon.

Scenen ble tatt i bruk høsten 2015, med stor åpningshelg 11-13. september og med variert program etter dette, både ved utleie til lokalt kulturliv og gjennom arrangementer i regi av kulturscenen. Både lokalt kulturliv, lokale profesjonelle og nasjonale artister har hatt forestillinger på scenen i høst. I tillegg benyttes scenen som øvingslokaler og kurslokaler for lokalt kulturliv.

Fortsatt videreføres ordningen med tilskudd/innkjøp av utstyr mm for å forbedre mye brukte kulturarenaer rundt i bygda.

Konklusjon: Kulturarenaene som var ønsket sikret, er nå på plass. Kommunal utfordring: Lier kulturscene trenger tid og ressurser for å få etablert seg som en aktiv kulturarena med et aktuelt og allsidig program. Videre samarbeid med og tilrettelegging for det lokale kulturlivet er viktig.

Åpen hall og friluftsdager – mange gode tilbud arrangert i samarbeid med frivillige/foreninger

- Samarbeid mellom kommune og frivillige ifht. skole/SFO og folkehelse

Samarbeidet er styrket gjennom økt kontakt og flere prosjekter knyttet til friluftsliv og mht. økt deltakelse. Samarbeidet ifht. skole/SFO generelt er foreløpig ikke generelt prioritert fra kommunens side. Dette forutsetter interesse også fra skole/SFO-ledelsens side, og de fleste skoler ser seg for øyeblikket ikke i stand til flere nye prosjekter og oppfølgingskrav. Det er åpnet for et møte mellom idrettsrådet og skoleledelse i kommunen for å drøfte mulig samarbeid framover.

Samarbeidet i forhold til folkehelseperspektivet innenfor friluftsliv er imidlertid godt etablert, jfr. bl.a. rapporteringen under friluftsliv.

På dialogmøtet i 2014 ble aktivitetsopplegget ved Sylling og Oddevall skoler trukket fram som et prosjekt å være stolt av og som bør følges opp også ved de andre skolene i Lier. Folkehelseperspektivet mer generelt ble også pekt på som viktig, og Lierbygda O-lag orienterte om det planlagte opp-legget med Grønne turer i samarbeid med Frisklivssentralen. Fra dialogmøtet i 2014 ble det også bl.a. oppsummert at flere av dagens idretts- og kulturaktiviteter er dyre å delta på, og dette kan utestenge mange. Økte kommunale tilskudd kan senke deltakeravgifter eller sikre subsidierte plasser for dem som trenger det.

I 2015 har det vært gjennomført flere prosjekter med åpne, gratis aktivitetstilbud for barn og unge i regi av foreningslivet og med økonomiske tilskudd fra kommunen, som ledd i folkehelsesatsingen og som inkluderingstiltak for å få «alle med». Det ble også satt av kommunale midler i HP 2015-18 til stipendplasser/tilskudd for å kunne dekke deltakeravgifter mm der familieøkonomien er ekstra stram. Egne tilskuddsrammer har sikret dette, fulgt opp praktisk via Kultur og fritid.

Konklusjon: På folkehelseområdet og med mål om at «alle skal med» er det igangsatt flere samarbeidstiltak. Det vi i dag ser som utfordringer framover er å videreutvikle samarbeidet på tvers av virksomheter og

mellom kommunen og frivilligheten, men også å finne gode løsninger mht. utlån/bytte av utstyr, samt å ha folk som kan følge barn/unge som trenger det i en oppstartfase, jfr. bl.a. handlingsplan mot barnefattigdom og planer vedr. integrering og deltakelse av flykninger og innvandrere.

Det er foreløpig ikke realisert en bred satsing i fht. skole/SFO, men det er gode eksempler slikt samarbeid i Sylling. Idretten er også klare til å inngå flere samarbeidsavtaler.

Eplefestival og «Tidsreisen» - to vellykkede arrangementer i tillegg til bygdetunets ordinære drift

- Videreutvikle og bidra til solid drift av Lier Bygdetun

Det er som vanlig inngått samarbeidsavtale mellom kommunen (Kultur og fritid) og bygdetunet.

Tilskuddsrammen til Lier Bygdetun ble redusert med kr 200.000 fra 2015. Kommunen har samarbeidet tett med bygdetunet om årets utstilling, skolebesøk for alle 6. og 9. klassene i Lier, ferietilbudet Tidsreisen og Eplefestivalen. I 2015 ble det ansatt daglig leder for Lier Bygdetun, med oppstart i august 2015.

På dialogmøtet 16.10.2014 tok både representanter for bygdetunet og historielaget opp de mange tilbudene Lier Bygdetun bidrar med, hvilken stor innsats og utfordring som ligger i driften av Lier Bygdetun, og at videre drift og utvikling er avhengig også av fortsatte kommunale tilskudd. Det ble ellers nevnt at Lars Sørums samling bør flyttes nærmere bygdetunet.

Lier Bygdetun er i en god utvikling og får svært gode tilbakemeldinger både faglig og publikumsmessig. Bygdetunet har gjort viktige grep for mer bærekraftig drift, bl.a. fra 2014 tatt inngangspenger for besøk på eplefestivalen. Tidsreisen var fra 2014 et nytt og svært vellykket tilbud basert på samarbeid mellom frivillige foreninger, bygdetunet og kommunen, og ble gjennomført med hell også i 2015.

Konklusjon: Lite samsvar mellom vedtak om kommunal satsing i «For kropp og sjel» og HP-vedtak om redusert tilskudd fra 2015. Men takket være flinke folk på bygdetunet så går driften greit. Imidlertid vil videre utvikling og oppbygging være vanskelig å sikre med strammere rammer.

Så langt oppsummering knyttet direkte til vedtaket i «For kropp og sjel...»

4 Prioriterte utfordringer som innspill til handlingsprogrammet 2016-19

De kommunale kulturvirksomhetene meldte inn sine innspill til rådmannen 1. september:

Fra kulturskolen: Kulturskolene i Norge jobber med å endre/tilpasse seg innholdet i ny rammeplan; «Mangfold og fordypning», dette gjelder også for Lier kulturskole. Den nye rammeplanen deler opp kulturskolenes tilbud i et grunnprogram, et kjerneprogram og et fordypningsprogram. Dagens kulturskolevirksomhet i Lier tilsvarer rammeplanens kjerneprogram, og det er nå et behov for å utvikle et grunnprogram og et fordypningsprogram.

- Kulturskolens sangtilbud er på kort tid blitt veldig populært og er sterkt etterspurt. Kulturskolen har pr i dag 9 elevplasser til individuelle sangtimer i tillegg til et barnekor. På bakgrunn av stort påtrykk ber kulturskolen om å få øke det individuelle sangtilbudet med 10 elevplasser.
- Viser til vedtatt plan - kultur og idrettsmeldingen «For kropp og sjel». Ny rammeplan for kulturskolene krever at det utarbeides og tilbys et fordypningsprogram til elever. Lier kulturskole ønsker å utvikle totalt 10 elevplasser i et talentprogram. 5 plasser 2016, 7 plasser 2017, 10 plasser 2018.
- Viser til vedtatt plan - kultur og idrettsmeldingen «For kropp og sjel» og rammeplanen for kulturskolene som heter «Mangfold og fordypning». Et grunnprogram i Lier kulturskole vil utvikles som en «kulturkarusell» hvor tilbudet gis i store grupper og hvor barna får undervisning i både kunstfagene animasjon-keramikk-tegne/male, dans, musikk og teater. Tilbudet vil bli organisert i storgruppe som en karusell med 6-ukers perioder med hvert tilbud. Dette skal være et lavterskeltilbud som vi ønsker å gi til 40 barn, med lav egenandel som foreslås på kr.500 pr semester.
- Viser til vedtatt plan - kultur og idrettsmeldingen «For kropp og sjel». Tilbud til barn med spesielle behov. Kulturskolen ønsker som «Kulturskole for alle» å kunne tilby barn med spesielle behov opplæring og samspill i band. Dette tilbudet til yngre barn finnes ikke i dag. Tilbudet vil kunne bli et direkte rekrutterings- og samarbeidstilbud med «Liunggjengen», som er et tilbud som drives av frivillige. På denne måten vil kommunen få til et samarbeid på denne fronten også.

Fra biblioteket:

- Forslag om kr 100.000 i økt ramme til formålet «Biblioteket som arrangements- og debattarena»
- Forslag om til sammen kr 1.000.000 til «meråpne bibliotek» på Tranby og i Lierbyen, samt til utskifting av reoler i Lierbyen. Begrepet «meråpne bibliotek» brukes om bibliotek som legges til rette for at publikum kan bruke dem også når biblioteket ikke er bemannet. Dette muliggjør stor økning i åpningstider og mye bedre utnyttelse av lokaler og arealer avsatt til bibliotekformål. Et meråpent bibliotek kan f.eks være tilgjengelig fra kl 0700-2200 7 dager i uken, men beholde dagens bemannede åpningstid.

Fra kultur og fritid: Virksomheten vil videreføre dagens satsinger (se over). Kultur og fritid har meldt inn flere tiltak som krever tilleggsressurser, delvis med forankring i tidligere saker/vedtak, delvis som en følge av nye eller økte driftsbehov:

- Rammene for det kommunale ungdomsarbeidet må økes pga økt etterspørsel (UKM, ferietilbud...) og utvidet tverrfaglig samarbeid om tilrettelegging av nye tilbud for flere. Det er ønsket satsing og utvikling av et bredere Ungdommens kulturverksted ved Gamle Hegg.
- Driftsrammer for Lier kulturscene må sikres i budsjettet, bl.a. anses det økende inntektskravet for urealistisk.
- Driftsrammer for anleggsdriften må økes. Økt investeringsramme for anlegg for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet er også foreslått. Økt ramme for maskininvesteringer er påkrevet for å opprettholde drift.
- Økt tilskuddsramme for økt deltakelse og integrering er foreslått. Dette gjelder bl.a. barn/unge fra lavinntektsfamilier og flyktninger og innvandrere.

Seinere i høst har særlig temaene «**barnefattigdom**» og «**integrering og deltakelse for flyktninger**» vært høyt på den politiske og administrative dagsorden. Flere tiltak er foreslått i saker som omhandler disse temaene, og kulturtjenestene og frivilligheten vil kunne være gode bidragsytere for å kunne jobbe målrettet med dette.

Lier kommune og frivilligheten - fra dialogmøtet 2015

Konklusjonene fra møtet er at samarbeidet mellom kommunens kulturtjenester og frivilligheten jevnt over er godt og at mye fungerer tilfredsstillende. Men det er ønskelig med flere og jevnlig samarbeidsmøter på tvers av organisasjonene, og det er grunnlag for å jobbe videre med en frivillighetspolitikk for Lier som gjøre det mer oversiktlig og enkelt både å drive frivillig arbeid og å samhandle og samarbeide mer enn i dag på felles prioriterte områder og der foreninger kan supplere hverandre.

Forslag til tiltak:

- Gjennomføre flere dialogmøter i løpet av året, gjerne med ulik agenda, og ofte på tvers av organisasjonsformål.
- Videreutvikle en tydelig og praktisk frivillighetspolitikk for Lier, der også all informasjon er enkel å finne og bruke. Utviklingen skal skje gjennom en arbeidsgruppe der både foreningsliv/frivillige, administrasjon og folkevalgte deltar. Her tar vi med oss alle innspill og forslag som framkom på dialogmøtet 2015, jfr. vedlegget.

Fra kveldsseminaret/dialogmøtet 15. oktober 2015

